

¹पत्तम्-पत्तः-पत्तवान्-पतितम्-तः-तवान्, पातितः, पिपतिषितः-पित्सितः,
पनीपतितः-तवान् ;
²पतः-³पातः-⁴पतापतः, ⁵आपात्यः, ^A⁶उत्पतिष्णुः, ^B⁷पतयालुः,
⁸प्रपातुकः, ^C⁹पतनः, ^D¹⁰निपेतिवान्, ^E

1. सनि धातोरस्य विकल्पितेद्रक्त्वात् निष्ठायाम्, 'यस्य विभाषा' (7-2-15) इति इग्निषेधे प्राप्ते, 'द्वितीया श्रितातीतपतितगत्यास्तप्राप्तापचैः' (2-1-24) इत्यत्र पतित इति निपातनात् इद् भवतीति सिद्धान्तः। 'बाधकान्येव निपातनानि' (परिभाषा 120) इति न्यायाश्रयणेन पतित इत्येव निष्ठायां साधुः। 'अबाधकान्यपि निपातनानि' (परिभाषा 121) इति न्यायाश्रयणे तु पत्तम्-पत्तः इत्यादीन्यपि रूपाण्यत्र साधून्येवेति प्रतिभाति। तत्र विद्वांसः प्रमाणम्। वस्तुतस्तु सूत्रकाररीत्या धातोरस्य कुत्रापि इडिकल्पाभावात् निष्ठायामत्र 'यस्य विभाषा' (7-2-15) इति सूत्रं न प्रवर्तते। ततश्च पतितः इत्यस्य साधुत्वे न निर्देशादिरूपप्रमाणान्तराणि मृग्यानि।
2. णप्रत्ययाभावपक्षे पचाद्यचि रूपमेवम्।
3. 'ज्वलितिकसन्तेभ्यो णः' (3-1-140) इति कर्तरि वा णप्रत्ययः।
4. 'चरिचलिपतिवदीनाम् द्वित्वम् अचि; आक् चाभ्यासस्य' (वा. 6-1-12) इति द्वित्वम्। अभ्यासे हलादिशेषाभावः। यङन्तत्वाभावात् आगागमविधानाच्च नीगभावश्च।
5. 'भव्यगेयप्रवचनीयोपस्थानीयजन्याप्लाव्यापात्या वा' (3-4-68) इति कर्तरि ण्यत्प्रत्ययान्तो निपातितः।
6. 'अलङ्कुन्निराकृज्जनोत्पचोत्पतोन्मद—' (3-2-136) इति ताच्छीलादिषु कर्तृषु इष्णुचप्रत्ययः।
7. 'सृष्टिहिदिपतिदयि—' (3-2-158) इति ण्यन्तात् आलुच प्रत्ययः। ताच्छीलिकोऽयं प्रत्ययः। णिचि उपधाह्रस्वो निपातनात्। 'अयामन्ताल्वाप्येत्निवष्णुषु' (6-4-55) इति णेरयादेशः।
8. ताच्छीलिकः 'लषपतपद—' (3-2-154) इत्यादिना उक्ञ् प्रत्ययः।
9. 'जुचङ्कम्यदंद्रम्यसृष्टिज्वलशुचलषपतपदः' (3-2-150) इत्यनेन ताच्छीलिके युञ्प्रत्यये, अनादेशे च रूपम्।
10. कर्तरि लिटः कसौ द्वित्वे, 'अत एकहल्मध्ये—' (6-4-120) इति एत्वाभ्यासलोपयोः, 'वस्वेकाजादघसाम्' (7-2-67) इतीडागमे च रूपम्।
- A. 'अग्रे गतेन वसर्ति परिगृह्य रम्यां' (60-8-8) —
- आपात्यसैनिकनिराकरणाकुलेन ।' शि. पा. 5. 15.
- B. 'उत्पतिष्णू सहिष्णू च चेरतुः खरदूषणौ ॥' भ. का. 5. 1.
- C. 'भेजेऽभितः पातुकसिद्धसिन्धोरभूतपूर्वा रुचमम्बुराशेः ॥' शि. पा. 3. 3.
- D. 'निरुद्धे सलिले राज्ञा पतनं कूलमाश्रितान् ॥' रावणार्जुनीये 11-31.
- E. 'बाणभिन्नहृदया निपेतुषी सा स्वकाननभुवं न केवलाम्।' रघु. 11-19.